

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN504SKS Képszerkesztés, tipográfia szem.

Tantárgy neve: Képszerkesztés, tipográfia	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN504SKS (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kőríz Imre adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Kőríz Imre adjunktus	
Tantárgyi egység: Képszerkesztés, tipográfia szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN504SKS (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 3 ^Ó (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus első részében a beszerzendő képek és illusztrációk lehetséges forrásairól kapnak tájékoztatást a hallgatók (könyvtári és múzeumi gyűjtemények, fotóarchívumok, internet). Szó esik a képanyagok jogosításáról és honoráriumáról, valamint a szakillusztrációk minőségi követelményeiről is, valamint bevezetést kapnak a tipográfia elméletébe. A kurzus másik részében a képfeldolgozás hagyományos és korszerű módszereit ismerhetik meg, különös tekintettel a digitális képszerkesztés lehetőségeire és ennek jogi-etikai korlátaira.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A szerkesztői munka gyakorlata, a szerkesztő szerepe a kiadványok előállításában; a folyóirat- és könyvkiadás terminológiájának, konvencióinak megismerése, átfogó ismeretek a kiadványszerkesztés történetéről, kulturális háttéréről és jelenlegi gyakorlatáról. <i>képesség:</i> A szerkesztői munkához szükséges nyelvi, műveltségi, tipográfiai és kommunikációs kompetenciák megszerzése, amelyek – eltérő mértékben – valamennyi kiadói és szerkesztőségi munkakör betöltéséhez szükségesek. <i>attitűd:</i> Kreatív együttműködés a sajtó- és könyvesszakma valamennyi szereplőjével a kompetenciák kölcsönös ismerete és tiszteletben tartása alapján. <i>autonómia és felelősség:</i> A legkülönbözőbb kiadványok önálló, kreatív megalkotásának képessége a kiadói, nyomdai, terjesztői szakma képviselőivel, valamint a szerzőkkel együttműködve. A textológiai fegyelem fenntartása és a kinyilvánított szerzői szándék maradéktalan tisztelete.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1. A könyvillusztráció technikai fejlődése (fa- és rézmetszet, könyvomat, fotomechanikus eljárás)	

2. Képanyaggyűjtés az interneten, képrepozitóriumok

3. Képek felhasználásának jogi és etikai kérdései

4. A digitális fényképezés és a szkennelés

5. Képfarmátumok: BMP, GIF, TIFF, JPG, PNG stb.

6. Képfeldolgozás: méretezés, elforgatás, tükrözés

7. Képfeldolgozás: szűrők és effektusok, retusálás, kivágás

8. Műszaki vagy tudományos dokumentáció illusztrációs anyagának elkészítése (raszterpontos vagy vektorgrafikus eljárások)

9. Tipográfiai alapfogalmak

10. Papírméret, könyvformátumok

11. Szöveggép, szövegtükör

12. A betű, betűtípusok, betűfajták, betűfokozatok

13. Tipográfiai terv készítése

14. Összefoglalás

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban.

A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

SZÁNTÓ Tibor, *Könyvtervezés*, Bp., Kossuth Nyomda, 1988.

Text Editing, Print and the Digital World, eds. Marilyn DEEGAN, Kathryn SUTHERLAND, Farnham, UK–Burlington, VT, Ashgate, 2009 (Digital Research in the Arts and Humanities).

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

HAIMAN György, *A könyv műhelyében*, Bp., Szépirodalmi Könyvkiadó, 1979.

Elizabeth L. EISENSTEIN, *The Printing Press as an Agent of Change: Communications and Cultural Transformations in Early-Modern Europe*, Cambridge etc., Cambridge University Press, 1979.